

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
ügyszám: 17.P.III.22.190/2016/29.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	111/616 - 0/2017
Érkezett:	2017 FEBR 27.
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	1 db

Az [REDACTED] felpereseknek [REDACTED] alperesek ellen végrehajtás megszüntetése iránti perben a bíróság eljárást kezdeményez az Alkotmánybíróság előtt az alábbi indokok alapján:

A kérelem előterjesztésének rövid háttere:

A felperesek jelen ügyben a végrehajtás megszüntetését a Pp. 369. § a) pontjára hivatkozással kérték, álláspontjuk szerint a végrehajtani kért követelés érvényesen nem jött létre. A követelés alapját svájci frank alapú kölcsönszerződés képezte, mely a devizatörvények hatálya alá tartozott. A per felfüggesztését követő eljárásban a felperesek arra is hivatkoztak, hogy **a kölcsön mögött nem deviza-, hanem forintforrás állt.** A per anyagát képezte egy korábbi perben készített szakértői vélemény, mely a felperesek álláspontja szerint állításukat alátámasztja.

Az alperesek ezzel kapcsolatban arra hivatkoztak, és a per anyagává tették azt a másodfokú határozatot, melyben a Fővárosi Törvényszék ítéletében kifejti, hogy a 6/2013. PJE 1. pontjához fűzött indokolás kimondja, hogy a deviza alapú kölcsön mögött - figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra - devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.

Jelen ügyben refinanszírozott szerződés képezi a per tárgyát, annak vizsgálata tehát, hogy forint, vagy devizaforrás áll mögötte, egyetlen szerződés vizsgálatát jelenti, amely nem lehetetlen, és álláspontom szerint, ha a felperes erre hivatkozik, szükséges is.

Kérelem:

Kérem az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a deviza alapú kölcsönszerződésekkel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári jogegységi határozat indokolásának III. fejezet 1. pontjában megfogalmazott szövegrész: „A deviza alapú kölcsön mögött - figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra - devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.” - alaptörvény-ellenességét, és határozzon alkalmazásának kizárásáról, mert az, az Alaptörvénybe ütközik.

Jogi alap:

2011. évi CLI. törvény - az Alkotmánybíróságról

25. § (1) Ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
ügyszám: 17.P.III.22.190/2016/29.

Magyarország Alaptörvénye 24. cikk (2) bekezdése b) pontja alapján az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezésre soron kívül, de legkésőbb kilencven napon belül felülvizsgálja az egyedi ügyben alkalmazandó jogszabálynak az Alaptörvénnyel való összhangját;

A (3) bekezdés értelmében az Alkotmánybíróság

a) a (2) bekezdés b), c) és e) pontjában foglalt hatáskörében megsemmisíti az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt vagy jogszabályi rendelkezést;

A **42/2005. (XI. 14.) AB határozatában** az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy hatásköre kiterjed nem csak jogszabály, hanem **jogegységi határozat** alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára is. A hozzá fűzött indokolásban kifejti:

Tekintettel arra, hogy a jogegységi határozat a bíróságokra kötelező, így a jogszabály értelmezése során az semmiképpen nem hagyható figyelmen kívül. Mivel a jogegységi határozat a jogszabály tartalmát szűkítheti, bővítheti, illetve akár joghézagot is kitölthet, ezért az elő jog része lehet, és mint ilyen annak ellenére, hogy nem jogszabály, utólagos normakontroll tárgyát képezheti. Ugyanakkor a testület arra is felhívta a figyelmet, hogy valamennyi jogegységi határozat nem tekinthető automatikusan ilyennek, hanem esetről estre kell megítélni a döntés normajellegét annak tartalma alapján. [42/2005. (XI. 14.) AB határozat]

Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megjegyezte, hogy a jogegységi határozat alkotmányossági vizsgálatára fennálló utólagos normakontroll hatáskörét a bírói hatalmi ág függetlenségének sérelme nélkül gyakorolja. Az Alkotmánybíróság tényként kezeli, hogy a jogszabály tartalma az, amit a jogegységi határozat annak tulajdonít. A jogegységi határozatban megfogalmazottak tekintetében az Alkotmánybíróság nem ad konkuráló értelmezést (például alkotmányos követelmény formájában), ez ugyanis sértené a bírói függetlenséget.

Álláspontom szerint ez a PJE anyagi jogszabályok alkalmazására, értelmezésére született meg, rendelkező része nem is tartalmaz mást, a kifogásolt indokolásbeli szövegrész viszont eljárásjogi szabályt, sőt alapelvet érint, ezért helye van az utólagos vizsgálatnak. Különös tekintettel arra, hogy jogelméleti jelentősége van a „kötelező alkalmazás” terjedelmének.

Indokolás:

Vizsgálandó a **6/2013. Polgári jogegységi határozat indokolásának III. fejezet 1. pontjában megfogalmazott szövegrész: „A deviza alapú kölcsön mögött - figyelemmel a pénzügyi intézményekre vonatkozó közjogi jellegű szabályokra - devizaforrás áll. Annak vizsgálata, hogy egy konkrét szerződés mögött van-e devizaforrás, lehetetlen és egyben szükségtelen is a perekben.”**

Ezzel összefüggésben ugyancsak vizsgálandó

Magyarország Alaptörvénye Bíróság fejezet 25. cikk (3) bekezdése, mely szerint A Kúria a (2) bekezdésben meghatározottak mellett biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, **a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.**

és

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
ügyszám: 17.P.III.22.190/2016/29.

a 2011. évi CLXI. törvény - a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról (Bszí) 24. § (1) bekezdés
 c) pontjának szövege:

„A Kúria ... a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz ...”

Az indokolás szerint:

(A Kúria) a jogegység biztosításáért való felelősség körében ... elemzést folytat a jogerősen befejezett ügyekben, ennek keretében feltárja és vizsgálja a bíróságok ítélkezési gyakorlatát, továbbá a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz.

A polgári jogegységi határozat (PJE) kötelező alkalmazásának mélységére, terjedelmére sem az Alaptörvény, sem a törvényszöveg, sem azok indokolása nem ad támpontot, azaz nem határozható meg, hogy csak a PJE rendelkező része, vagy annak indokolása, az indokolás minden mondata, szava, betűje kötelezően alkalmazandó-e a bíróságokra nézve.

Álláspontom szerint az Alaptörvény és a Bszí. idézett rendelkezését akként kell értelmezni, hogy a **PJE rendelkező része** a jogegység biztosítása érdekében **kötelezően** alkalmazandó, az indokolásnak pedig magyarázatot kell adnia a rendelkező részben megfogalmazott jogértelmezésre, s hasonlóan egy törvényszöveghez, amelynek alkalmazása a bíróságokra szintén kötelező, annak indokolása azonban legalábbis szó szerint nem. Ez esetben az Alaptörvénybe ütközés kérdése nem merül fel, azonban szükségét érzem jogértelmezésem megerősítésének. Mivel a bevezetőben idézett bírósági álláspont arra utal, hogy van olyan jogértelmezés is, mely szerint az indokolásban foglaltak is kötelező érvényűek.

Amennyiben ez utóbbi álláspontból indulunk ki, szükségesnek tartom a kérelemben megfogalmazott PJE indokolás szövege összhangjának vizsgálatát az Alaptörvénnyel.

Alaptörvénybe ütközés

A 6/2013. PJE indokolásának vizsgálatra javasolt szövege az Alaptörvénybe ütközik.

Magyarország Alaptörvénye Szabadság és felelősség fejezet

XXVIII. cikk

(1) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy **valamely perben a jogait és kötelezettségeit** törvény által felállított, független és pártatlan **bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson**, ésszerű határidőn belül **bírálja el**.

Magyarország Alaptörvénye Bíróság fejezet

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
ügyszám: 17.P.III.22.190/2016/29.

A fentiekkel összhangban fogalmazza meg a **polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.)** az alapelveit:

1. § Ennek a törvénynek az a célja, hogy a természetes személyek és más személyek vagyoni és személyi jogaival kapcsolatban felmerült jogviták bíróság előtti eljárásban való pártatlan eldöntését az e fejezetben meghatározott alapelvek érvényesítésével biztosítsa.

A bíróság feladatai a polgári perben

2. § (1) A bíróságnak az a feladata, hogy - összhangban az 1. §-ban foglaltakkal - a feleknek a jogviták elbírálásához, a perek **tisztességes lefolytatásához** és ésszerű időn belül történő befejezéséhez való jogát érvényesítse.

(4) A bíróság e törvény alkalmazása során annak rendelkezéseit, csak az ebben a fejezetben meghatározott alapelvekkel összhangban értelmezheti.

(5) Ha törvény másként nem rendelkezik, a bíróság a polgári perben alakszerű bizonyítási szabályokhoz, a bizonyítás meghatározott módjához vagy meghatározott bizonyítási eszközök alkalmazásához nincs kötve, szabadon felhasználhatja a felek előadásait, valamint felhasználhat minden egyéb bizonyítékot, amely a tényállás felderítésére alkalmas. E rendelkezések nem érintik a törvényes vélelmeket, ideértve azokat a jogszabályokat is, amelyek szerint valamely körülményt az **ellenkező bizonyításáig** valónak kell tekinteni.

Amennyiben tehát a PJE indokolása III. fejezetének 1. pontját kötelezően alkalmazandónak tekintjük, az ellentétben áll a polgári eljárásjog azon alapelvével, hogy a bíróság tisztességes eljárás keretében, az indítványozott bizonyítást lefolytassa, és az adott ügyben az eset valamennyi körülményét feltárja, majd a lefolytatott bizonyítás eredményeként, a bizonyítékok mérlegelése után igazságos, és a jogszabályoknak megfelelő ítéletet hozzon.

Álláspontom szerint a PJE ilyen értelemezése megfosztja a feleket attól a lehetőségtől, hogy a kötelező érvénnyel alkalmazandó PJE szerinti körülmény ellenkezőjét bizonyítsák, amely pedig még jogszabályok esetén is megilleti őket.

Álláspontom szerint a vizsgálatra javasolt jogegységi határozat rendelkező részében anyagi jogszabályok értelmezését végzi el kötelező jelleggel, azonban eljárásjogi kérdéseket nem érint.

Szeretnék rámutatni, hogy a PJE indokolása több helyen is utal arra, hogy a polgári eljárás alapelveként megfogalmazott bizonyítást, a devizahitekkal kapcsolatos érvénytelenségi perekben is be kell tartani, az eset összes körülményét figyelembe kell venni:

Indokolás II. fejezet a Legfőbb Ügyész álláspontját az alábbiak szerint tartalmazza:

2) A deviza alapú kölcsönszerződésnek a devizában való nyilvántartása és elszámolása önmagában nem érinti a szerződések érvényességét és kizárólag e miatt nem minősül tisztességtelennek sem. Ugyanakkor az érvényesség kérdésében történt általános állásfoglalás nem helyettesíti – különösen a tisztességtelen szerződési kikötés körében – **a szerződések és azok rendelkezései egyedi vizsgálatát.**

5) Általánosságban az érvénytelen szerződés alapján a jövőben szolgáltatás és ellenszolgáltatás nem

Budapesti II. és III. Kerületi Bíróság
ügyszám: 17.P.III.22.190/2016/29.

követelhető, ezért az adós a kölcsönadott pénzüsszeget az érvénytelenség megállapítása esetén tovább nem használhatja. **A bíróságnak minden esetben egyedileg kell vizsgálnia, hogy az érvénytelenség melyik okon alapul, és hogy az kiküszöbölhető-e.** A bíróság ennek függvényében, az 1/2010. PK véleményben kifejtett elvek figyelembevételével dönthet az érvénytelenség jogkövetkezményeiről.

6) Kizárólag a kereset tárgyában döntő bíróság van abban a helyzetben, hogy a szerződés egyedi vizsgálatával, az érvénytelenség oka feltárásával és értékelésével, továbbá annak a szerződéses jogviszonyra gyakorolt hatása mérlegelésével döntsön az érvénytelenség fennállásáról és okáról, valamint annak jogkövetkezményeiről. Deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés részbeni érvénytelenség esetén csak akkor dől meg, ha a szerződés az érvénytelen rész nélkül nem teljesíthető.

A jogegységi tanács az indokolás III. fejezetében fejt ki álláspontját, s az 1. pontot (amelyben a felülvizsgálni kért szövegrész található) követően, de visszautalva az 1. ponthoz fűzött magyarázatra, az alábbiakat fogalmazza meg:

2. A jogegységi határozat egyedi szerződések, szerződési rendelkezések érvényességének vizsgálatára nem alkalmas, hanem csak annak elemzésére, hogy a deviza alapú kölcsönszerződés 1. pontban ismertetett konstrukciója polgári jogi szempontból érvényes-e. **Az egyes szerződések, egyes szerződéstípusok egyedi megvizsgálása, egyedi, illetve többlet tényállási elemek feltárása, értékelése csak a konkrét perekben lehetséges.**

A fentiekben kifejtettek, álláspontom szerint az én értelmezésemet támasztják alá, miszerint az egyes szerződések vizsgálata a konkrét perben eljáró bíróság feladata, és a kifogásolt indokolásbeli szövegrészt, nem lehet akként értelmezni, hogy az eljáró bíróság el van zárva annak lehetőségétől, hogy az adott ügyben felmerült körülményeket a polgári perrendtartás egyéb alapelveivel összhangban, bizonyítás keretében feltárja.

Szükségesnek tartom a Mélyen Tisztelt Alkotmánybíróság egyértelmű állásfoglalását abban a jogelméleti kérdésben, hogy a polgári jogegységi határozatoknak csak a rendelkező része, vagy az indokolás minden mondata is kötelező a bíróságra nézve, különösen akkor, ha összetett, több kérdést is érintő határozatról van szó, s az indokolás egyes pontjai egymásnak ellentmondó tartalmakat fogalmaz meg.

Budapest 2017. február 16.

[Redacted signature]

bíró

Melléklet: 29-I. felfüggesztő végzés

A kiadmány hitelül:

